

Lucie Melicharová: Daniel Keyes: Flowers for Algernon – české překlady a dramtizace

Diplomandka si uložila náročný a komplexní úkol: translatologicky prostudovat české podoby díla Daniela Keyese „Flowers for Algernon“, především pak dvě překladové verze povídky s tímto titulem a dále české dramtizace, které jsou výsledkem recepce jednoho z povídkových překladů a navazující tvorby.

V práci se skutečně podařilo vytvořit celistvý a úplný obraz české produktivní recepce slavné americké povídky. V tomto je v pravém smyslu modelová, pokud jde o zkoumání překladu jako prvku i impulsu produktivní recepce v cílovém prostředí. (Z tohoto hlediska je možné poznamenat, že tento výsledek práce by byl vynikající, i kdyby 2. oddíl práce, o autorovi, originálním díle a prvotní recepci amerického díla byl úspornější. Přesto především tematický a stylový rozbor originální povídky jsou promyšleným a klíčově ústrojným krokem v celkové kompozici práce.)

Velmi precizní jsou kontextualizace všech českých textů v oddíle 3; autorka práce se nejen řídí teoretiky překladu (Levý, Toury) v tom, že kontextualizaci věnuje pozornost, ale získaná zjištění z této fáze práce skutečně průběžně a účinně využívá při svém dalším, vyargumentovaném uvažování (např. fakt, že každý z překladů spadá do jiné fáze vývoje sci-fi v české literární kultuře).

Povídka „Flowers for Algernon“ je jazykově velmi specifickým textem, při převodu z angličtiny vyžaduje velkou překladatelskou invenci při převodu nestandardních jazykových jevů – je tedy vděčným, ale zároveň náročným materiálem pro translatologickou analýzu. V oddíle 4 práce výborně a nosně využívá Touryho metodologický model, což umožňuje vnímat překlady jako svébytné české texty s vlastními styly. K tomu napomáhá i velmi přesný lingvistický popis prostředků, které oba překladatelé využili k vytvoření proměňujícího se stylu vypravěče. V druhé části analýzy podle Touryho modelu diplomandka velmi precizně prověřuje své počáteční hypotézy a dospívá k objevným, pronikavým a podloženým zjištěním o překladatelských strategiích (viz až otrockost Černého překladu nestandardního jazyka jako možný překladatelský záměr pro docílení dojmu primitivního vyjadřování.) Pozoruhodná je též její celotextová i dílčí jazyková schopnost rozlišovat mezi prvky překladatelských strategií a nezáměrných překladových interferencí.

V oddíle 4.4, který se zabývá druhou fází české recepce a dramatické produkce vázanou na „Růži pro Algernon“ (tedy Černého překlad), diplomandka prokazuje, že je schopna mimořádně citlivě vnímat sémantickou souhru všech prvků daných žánrů, a přesvědčivě poukazuje na nejen jazykové, ale celkové sémantické posuny a akcenty daných dramtizací.

Doporučuji práci k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně. Navrhuji též komisi, aby diplomandce doporučila tuto výjimečnou práci, představující primární výzkum s velmi nosnou metodologií, předložit jako rigorózní.